

Starptautiskā folkloras festivāla “Baltica 2025”

TĒMA

Starptautiskais folkloras festivāls “Baltica 2025” skanēs tuvās un tālās valodās. Tajās festivāls tiks godā celts, meklēts, atrasts, izrakstīts, izdomāts, izstāstīts, varbūt kāda blēņu valodās pelts, bet līdz ar viesiem skanīgi pasaulē palaists.

Skandēs liepājnieku *knausu* dzenāšanā, Upītes dancotāju *zuobaku* rībēšanā, skandēs Lībiešu krasta priekā “Te arī mūsu *kēļ!*”, sēļu aicinājumā meklēt *styprōkūs ļauds*, Daugavpils dziedātāju košo balsu krāsās, skandēs Krapes “Skaņumājas” ermoņiku plēšās un atmiņās par dižo muzikantu spēles valodas ritmu, Zemgales brunču ziedaino joslu ņirbēšanā, meistara Kačkānu Andra pastalu čabēšanā, skandēs Rīgas bruģa stāstos un gadsimtiem uzmanīgi noklausītajās valodās, skandēs, braši uzsaucot aizrobežu kaimiņiem: “Kāds viesis, tāda valoda!”.

“Baltica 2025” skandēs kā VALODA.

Domāšana, sazināšanās, signāls darbībai, saruna, zīmju un rakstu vienība. Katram sava. Rimta, skaņa, liega, ducinoša, tuva un tāla. Mantota, iegūta, aizgūta, rakstos un ritmā izzināta.

No 2022. līdz 2032. gadam ANO izsludinājusi Pirmiedzīvotāju valodu desmitgadi, kuras mērķis ir vērst uzmanību uz pirmiedzīvotāju valodu izžušanu un nepieciešamību tās saglabāt, veicinot pirmiedzīvotāju iespējas savas valodas izmantošanā. Latvijā vietējo identitāšu, vietu apziņu un valodu bagātību šobrīd palīdz stiprināt un spodrināt Latviešu vēsturisko zemju likums, tādēļ 2025. gada festivālā godā celsim visu Latvijas valodu bagātību, īpaši godinot lībiešu un latviešu valodas (ar visiem dialektiem un izloksnēm), kā arī neaizmirstot prieku par citu viesu valodām. Arī šobrīd nenoliedzami skaidra ir folkloras kustības ietekme uz valodas bagātības saglabāšanos. Jo īpaši latviešu valodas izloksnēs dziedātā veidā folklorā ļauj biežāk nekā citas dzīves sfēras sastapties ar citām valodām, apzināties pašiem savas vērtības, piemēram, lībiešu valodu, kuras skandējuma dziesmās vai dejās folkloras procesu dalībnieki atpazīst ievērojami labāk nekā “malā stāvētāji”. Festivāla dalībniekus aicinām pētīt savas puses valodu, rakstus, ritmu, skandējumu un raksturu vārdos, mūzikā, dziesmās, dejā, stāstos, amatnieku darbos un muzikantu spēles manierē, atcerēties aizmirsto, atgūt zaudēto, izcelt savpatīgo, stiprināt trauslo, bet programmu sagatavošanā uz valodu lūkoties tās visplašākajā izpratnē.

Pēc valodas var pazīt tikumu un gudrību, kad šķiras dziesmas un valodiņa, arī darbi veicas, rūgtas

valodas var samīt kājām, bet liela valoda arī mazam augumiņam dod pārliecību par savu stiprumu. Savukārt pēc festivāla visi tā dalībnieki kā atbalss dosies atpakaļ katrs uz savu pusi, jo nu mācēs visas savas un svešas valodu valodas.